

Трудности при овладяване на фонетика

ОСОБЕНОСТИ НА БЪЛГАРСКАТА ФОНЕТИЧНА СИСТЕМА

ОБУЧЕНИЕТО ПО ФОНЕТИКА И ПРОИЗНОШЕНИЕ

- ✘ Защо? – отговори според Рамката
- ✘ Кога? – в началните етапи от обучението по чужд език; дава се “фонемен” облик на чуждия език; “чуване”- “разбиране”; произнасяне; мелодика, интонация; акцентни особености на чуждия език; писане (да свързват букви със звукове).
- ✘ Как? – подходи; похвати; техники.

Отношение на проблема към адаптирането в речевата среда; развиване на рецептивни и продуктивни умения

СИСТЕМА НА ЗВУКОВЕТЕ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

✘ Гласни звукове:

- По ширина на отвора: тесни (И, Ъ, У)
широки (Е, А, Ъ)
- По място на учленение: предни (Е, И)
средни (А, Ъ)
задни (О, У)

Редукция: учленяване на широките като тесни и обратно, когато не са под ударение (*каде, рака..*)

СИСТЕМА НА СЪГЛАСНИТЕ ЗВУКОВЕ

- ✘ Внимание: 21 букви – 39 съгласни звукове
  - твърди/меки съгласни (б - б` ; в - в` ...) – смислоразличителна стойност
  - дж/дз – две букви, един звук
  - Щ – една буква, два звука
  - Сонорни съгласни (л, м, р, н, й)
  - Шумови съгласни: звучни/беззвучни:
б-п; з-с; г-к; д-т.....

ФОНЕТИКА И ПРОИЗНОШЕНИЕ

- ✘ Трудните звукове: ъ, щ (шт), х – щъркел, щастие, път, вървя {вървйъ}
- ✘ Полугласната й; й/ь (йо/ьо) – стой, Петьо, Стойо
- ✘ Меки съгласни: разлика между *бал/бял*
- ✘ Г, к, х – винаги меки пред е, и (*г`ерой*)
- ✘ Озвучаване на беззвучни съгласни (обратна асимилация) – *втори (фтори), сграда (зграда)*
- ✘ Обеззвучаване на звучни съгласни (правопис – морфемен принцип)
- ✘ Глаголни окончания (върв`ъ), член (часъ)

✘ Струпване на съгласни:

- ТСТВ- (приветствие)
  - ДСТВ- (деловодство)
  - ВСТВ- ВДОВСТВО
  - СТН- ВЕСТНИК
-
- Значение на проблема при писане

ЗВУКОВИ ПРОМЕНИ

- ✘ Променливо я (*бял – бели*)
- ✘ Етимологично я (*поляна – поляни*)
- ✘ Групи *ър, ъл*
- ✘ *Ъ* (изпадане)
- ✘ Озвучаване/обеззвучаване на съгласни звукове
- ✘ Редуване на съгласни (*г, к, х – ж, ч, ш/з, ц, с*) – палатализации

Анализ на упражнения от учебници по БЕ като чужд

УДАРЕНИЕ

- ✘ Непостоянно (свободно); подвижно (морфонология); пада върху гласната с най-висока звукова стойност;
- ✘ Енклитики (*мия се*) и проклитики (*от морето*)
- ✘ Фонетична дума
- ✘ Сложни думи (думи с две ударения)

ИНТОНАЦИЯ

- Низходяща
- Равна
- Възходяща

Интонацията произтича от вида на изречението по цел на общуване. Възприемане на устна реч (записи).

Паузи в изречението (пунктуация на изречението)

КАК СЕ ПРОИЗНАСЯТ БУКВИТЕ ОТ БЪЛГАРСКАТА АЗБУКА?

- × (бъ)
- × (въ) ...
- × Й (и кратко)
- × Х
- × Ъ (ер голям)
- × Ь (ер малък)
- × Ю (йу)
- × Я (йа)

-
- ✘ Анализ на задачи за овладяване на фонетика
  - ✘ Задачи за аудиране; диктовка
  - ✘ Моделиране на педагогически средства за овладяване на фонетика